

ZAKON O FLAŠIRANIM PITKIM VODAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Poglavlje 1.

Uvod

Član 1.

Svrha

Ovim zakonom regulira se kvalitet flaširane pitke vode namijenjene za konzumaciju ljudima na području Bosne i Hercegovine, utvrđuju organi nadležni za izdavanje certifikata i priznavanje flaširanih pitkih voda, uslovi za izdavanje certifikata, uslovi za etiketiranje prirodnih mineralnih voda, prirodnih izvorskih voda i stolnih voda, način obrade i flaširanje tih voda, utvrđuje visina kazni za prekršaje u slučaju kršenja odredbi ovog zakona, obaveza usklađivanja entitetskih propisa s odredbama ovog zakona, stupanje na snagu ovog zakona i obaveza objavljivanja u službenim glasilima.

Član 2.

Ciljevi

Cilj ovog zakona je:

- Usvajanje neophodnih mjera kako bi se osiguralo da je flaširana pitka voda, namijenjena za konzumaciju, čista i zdrava;
- Usvajanje mjera za uvođenje modernih standarda kvaliteta radi integriteta tog procesa, kako bi se osiguralo da se objekti u kojima se proizvodi ili prerađuje pitka voda pridržavaju općeprihvaćene međunarodne prakse i sanitarnih standarda;
- Usvajanje neophodnih mjera, kako bi se osiguralo da primjena neusklađenih odredbi propisa entiteta i nižih nivoa vlasti ne ometa trgovinu flaširanom pitkom vodom; i
- Usklađivanje zakona Bosne i Hercegovine kojima se regulira pitanje flaširane pitke vode s relevantnim Direktivama EU ne ograničavajući se samo na postojeće nego i na buduće relevantne Direktive EU.

Član 3.

Definicije

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

"Zakon" označava Zakon o flaširanim pitkim vodama Bosne i Hercegovine; "Ministarstvo" označava Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine;

"Ministar" označava ministravanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine;

"Komisija" označava Komisiju Ministarstva za priznavanje flaširanih pitkih voda; "Odobreni izvor" označava izvor podzemne vode i vode koje iz tog izvora potiču, bez obzira da li je iz izvora, prirodnog vrela, izbušenog bunara ili bilo kojeg drugog izvora koji je kontroliran, a voda testirana, analizirana i čiji je kvalitet ocijenjen sigurnim i sanitarno zadovoljavajućim, u skladu s odredbama ovog zakona;

"Flaširana pitka voda" označava bilo koju zapečaćenu staklenu, metalnu, aluminijsku, željeznu ili plastičnu bocu, konzervu ili posudu, koja sadrži 3,8 ili manje litara vode i prodaje se za konzumaciju ljudima na teritoriji BiH, a ispunjava zahtjeve člana 5; "Postrojenje za proizvodnju flaširane pitke vode" označava svaki objekat u kojem se prerađuje, proizvodi, obrađuje ili skladišti pitka voda u bocama;

"Sistem distribucije" označava sistem povezanih cijevi, opremu i uređaje, koji su instalirani između izvora s kojeg se voda crpi i sistema za punjenje boca, uključujući i taj sistem, što je u okviru odgovornosti snabdjevača vodom; i ukoliko se koriste kao dio javne ili komercijalne aktivnosti;

"Pitka voda" označava pitku vodu namijenjenu za konzumaciju ili prodaju ljudima u svrhu konzumacije;

"Deklaracija" - Pod deklaracijom se podrazumijevaju podaci koji sadrže informacije, neophodne za potrošače kao što su neto težina, sastav, naziv i sjedište proizvođača i slično;

"Deklariranje" označava svaku riječ, karakteristike, zaštitne znakove, trgovački naziv, sliku ili simbol, koji se odnose na namirnice i nalaze se na bilo kojoj ambalaži, dokumentu, obilježju, etiketi, vratnom prstenu boce koji karakteriziraju ili se odnose na flaširanu pitku vodu;

"Paket" se odnosi na kolekciju jediničnih pakovanja istog obima, tipa i stila, koja su proizvedena pod najslabijim mogućim uslovima i označena zajedničkim kodom ili oznakom;

"Proizvođa" označava osobu koja posjeduje trgovački žig, proizvodi, distribuira ili se na drugi način bavi trgovinom i prodaje bilo kakvu flaširanu pitku vodu u Bosni i Hercegovini;

"Prirodna mineralna voda" označava mikrobiološki zdravu vodu, koja potiče iz podzemnog vrela i dolazi iz izvora koji su formirani na jednom ili više prirodnih ili izbušenih otvora;

"Netoksični materijali" označavaju materijale namijenjene za neposredni kontakt s proizvodnom vodom, koji se koriste u prijevozu, preradi, skladištenju i pakovanju flaširane pitke vode, i koji ne sadrže supstance koje bi mogle učiniti tu vodu štetnom za zdravlje ili nepovoljno uticati na ukus, boju, miris ili bakteriološki kvalitet vode; "Tehnička voda" odnosi se na vodu koja se pod pritiskom dostavlja u objekat flaširane pitke vode radi pranja ambalaže, ruku, čišćenja objekta i opreme, i za druge sanitarne svrhe;

"Parametar" označava karakteristiku, element, organizam ili supstancu navedenu u Aneksu I, dijelu A, B i C;

"Parametarska vrijednost", u odnosu na bilo koji parametar, označava naznačenu koncentraciju ili vrijednost koja se odnosi na taj parametar u Aneksu I, dijelu A, B i C, kako je izmjereno u naznačenoj jedinici mjere;

"Stolne vode" odnose se na flaširane pitke vode, koje inače nisu u skladu s odredbama koje reguliraju pitanja izvorskih voda ili prirodnih mineralnih voda. Stolne vode u suprotnom moraju biti u skladu s odredbama člana 5;

"Proizvodna voda" odnosi se na vodu koja se koristi za proizvodnju flaširane pitke vode; "Nadležni organ vlasti" označava entitetska ministarstva za prehranu i zdravlje kao i nadležne inspekcije-sanitarne, tržišnu, rudarsku, geološku i vodoprivrednu;

"Relevantne direktive" odnose se ali se ne ograničavaju na:

- Direktiva Vijeća 98/83/ EC od 3.11.1998. god, koja se odnosi na kvalitet vode namijenjene za konzumaciju; i
- Direktiva Vijeća 80/777/ EEC od 15.7.1980. god, koja se odnosi na eksploataciju i plasman prirodnih mineralnih voda; dopunjena Direktivom Vijeća 96/70/EC od 28.10.1996. god, i

- Direktiva Vijeća 89/107/EEC od 21.12.1988. god, koja se odnosi na prehrambene aditive, čije je korištenje dozvoljeno u namirnicama namijenjenim za konzumaciju. "Prodaja" podrazumijeva posjedovanje u svrhe prodaje i ponude ili oglašavanja prodaje na druge načine;

"Naziv proizvoda"- Pod nazivom proizvoda podrazumijeva se vrsta proizvoda (npr. mineralna voda gazirana, prirodna izvorska voda gazirana, stolna voda i sl);

"Robna marka"- Pod robnom markom podrazumijeva se ime pod kojim se proizvod plasira na tržište i na osnovu kojeg potrošači razlikuju proizvode iste vrste;

"Uzorak" označava primjerak ambalaže ili potrošačke jedinice iz niza paketa, budući da se proizvodnja svakog tipa flaširane pitke vode sastoji od primarne ambalaže ili jediničnih pakovanja proizvoda;

"Sanitacija" označava efikasan bakterioidni tretman kontaktnih površina opreme s čistom hranom kroz odobreni proces, koji je efikasan u uništavanju mikroorganizama, uključujući i patogene, bez negativnog uticaja na proizvod ili sigurnost potrošača; "Izvorska voda" označava vodu namijenjenu za konzumaciju u njenom prirodnom stanju, flaširanu sa izvora, koja ispunjava parametre navedene u Aneksu I, ali koja nije prirodna mineralna voda, kao što je definirano i navedeno u ovom zakonu;

"Ambalažna jedinica" označava standardni komercijalni paket flaširane pitke vode, koji može sadržavati jedno ili više pakovanja;

"Aneks" označava anekse I, II, III, IV, V, i VI, koji su sastavni dio ovog zakona;

Član 4.

Izuzeci

Ovaj zakon ne odnosi se na:

- Vodu odobrenu za farmaceutsku upotrebu, kao što je regulirao nadležni organ vlasti zakonima ili propisima, koji se odnose na medicinske proizvode namijenjene ljudima;
- Vodu odobrenu za profesionalno veterinarsko korištenje, kao što je regulirao nadležni organ vlasti zakonima ili propisima, koji se odnose na veterinarske lijekove;
- Prirodnu mineralnu vodu, koja se koristi na izvoru, u ljekovite ili terapijske svrhe, u termalnim ili hidro-mineralnim ustanovama, a koja se ne pakuje u boce za konzumaciju;
- Flaširanu pitku vodu, koja se prodaje ili na drugi način distribuira u avionima, brodovima i drugim prijevoznim sredstvima a koja isključivo potiče izvan teritorije Bosne i Hercegovine; ili
- Flaširane vode, koje su odlukom nadležnih vlasti namijenjene isključivo za druge svrhe, a ne za konzumaciju, i koje nemaju nikakvog direktnog ili indirektnog uticaja na zdravlje potrošača.

Poglavlje 2.

Propisi za flaširanu pitku vodu

Član 5.

Standardi kvaliteta i čistoće

Nadležni organi vlasti preduzet će mjere propisane ovim zakonom, kako bi se osiguralo da flaširana voda namijenjena za konzumaciju bude zdrava i čista. U skladu sa zahtjevima ovog zakona, flaširana voda namijenjena za konzumaciju bit će zdrava i čista ukoliko:

- Ne sadrži nikakve mikroorganizme i parazite, od supstanci koje, po broju ili koncentraciji, predstavljaju potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi; i
- Zadovoljava minimalne parametre i parametarske vrijednosti definirane u Aneksu I.

Nadležni organi vlasti ne mogu uspostaviti vrijednosti za dodatne parametre, koji nisu obuhvaćeni Aneksom I, bez prethodnog pristanka i odobrenja Ministarstva. U odlučivanju o tome, Ministarstvo pribavlja stručno mišljenje Komisije. U svakom slučaju, vrijednosti koje uspostave nadležni organi vlasti neće biti ništa manje obavezujuće od onih koje su navedene u Aneksu I.

Član 6.

Organ koji izdaje certifikate

1. Upravni nadzor nad procedurom izdavanja certifikata flaširanih voda u Bosni i Hercegovini vrši Ministarstvo.
2. Ministarstvo upravlja i ima isključivu nadležnost za izdavanje certifikata proizvoda flaširanih voda, uključujući proizvodnju, uvoz i izvoz proizvoda flaširanih voda, postupke vezane za evidenciju i izvještavanje te davanje podataka.
3. Sva pitka flaširana voda koja se prodaje u Bosni i Hercegovini mora biti priznata od Komisije i mora imati certifikat koji izdaje Ministarstvo da je proizvedena, uskladištena i prodana na način kojim se štiti od zagađenja u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 7.

Komisija za priznavanje flaširanih pitkih voda

1. Ovim zakonom uspostavlja se Komisija Ministarstva koja rješava stručna pitanja vezana za primjenu ovog zakona ili pitanja koja su na drugi način vezana za proizvodnju flaširanih voda.
2. Nadležnosti Komisije su:
 - Preduzimanje detaljnih stručnih procjena zahtjeva za izdavanje certifikata. Takva procjena razmotrit će tehničko-tehnološke i naučne podatke te posebna pitanja vezana za kvalitet, higijenu ili sigurnost proizvoda flaširanih voda u skladu s odredbama ovog zakona;
 - Razmatranje dokaza iz člana 9. podnesenih od podnosioca zahtjeva za izdavanje certifikata ili od imaoaca certifikata u slučaju kada Ministarstvo provodi postupak odbijanja, suspendiranja, oduzimanja ili izmjene certifikata;
 - Kontroliranje hemijskih i bioloških svojstava proizvoda flaširanih voda;

- Odobravanje konačnog dokumenta i podnošenje Ministarstvu kako bi se stvorila osnova da se izda certifikat u skladu s ovim zakonom;
 - Pružanje stručnog mišljenja Ministarstvu o pitanjima vezanim za primjenu ovog zakona ili vršenje drugih ovlaštenja koja su joj data ili koja su na neki drugi način vezana za proizvode flaširanih voda; i
 - Pripremanje i dostavljanje odgovarajuće i ažurirane informacije o kvalitetu flaširanih voda koje su u prometu u Bosni i Hercegovini kako bi Ministarstvo ispunilo svoju obavezu iz člana 41. da objavljuje trogodišnji izvještaju cilju informiranja potrošača.
3. U obavljanju svojih dužnosti utvrđenih u ovom članu Komisija ima pravo pristupa u sve pogone za proizvodnju flaširanih voda u bilo koje razumno doba.
4. U obavljanju svojih dužnosti Komisija djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Komisija izvještava Ministarstvo o svojim nalazima i daje odgovarajuće preporuke koje Ministarstvo razmatra prije donošenja odluke.

Član 8.

Sastavi rad Komisije

1. Komisija se sastoji od osam članova.
2. Jednog člana Komisije imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara), koji obavlja funkciju pomoćnika ministra u Ministarstvu po službenoj dužnosti je predsjednik Komisije.
3. Tri člana imenuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine koji mogu biti iz sljedećih ministarstava: Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva zdravstva, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
4. Tri člana imenuje Vlada Republike Srpske koji mogu biti iz sljedećih ministarstava: Ministarstva ekonomije, energije i razvoja; Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite; Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
5. Jednog člana imenuje Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, iz nekog od odjela Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
6. Komisija jednom godišnje bira potpredsjednika i sekretara iz reda svojih članova. Predsjednik Komisije predsjedava svim sastancima, a u njegovoj odsutnosti to radi potpredsjednik. Odluke se, kad god je to moguće, donose konsenzusom. U izuzetnim slučajevima kada je potrebno formalno glasanje, većina članova Komisije čini kvorum.
7. Sekretar Komisije vodi, čuva i zadužen je za sve evidencije i knjige evidencija koje Komisija mora imati uključujući i registar zapisnika održanih sastanaka i datih preporuka. Sekretar se brine o svojoj korespondenciji Komisije i obavlja druge dužnosti potrebne za Komisiju. Sva navedena dokumentacija čuva se u Ministarstvu.
8. Komisija izrađuje podzakonske akte i usvaja pravila potrebna za pravilno vršenje svojih dužnosti u skladu sa Zakonom.
9. Članovi Komisije nemaju pravo na naknadu za obavljanje svojih dužnosti u Komisiji. Članovi Komisije primaju naknadu za neophodne troškove koji su nastali prilikom njihovog rada u Komisiji. O troškovima koji su nastali te o stvarnim isplatama vodi se tačna računovodstvena evidencija.

Član 9.

Certifikati; naknade

1. Niko neće održavati ili upotrebljavati postrojenje za proizvodnju flaširane vode na teritoriji BiH, ukoliko izvor nije certificiran od strane Ministarstva. Zahtjev za certifikat podnosi se u formi i na način koji odredi Ministarstvo na osnovu mišljenja Komisije.
2. Podnosilac zahtjeva dostavit će dokaz o svom iskustvu, kompetentnosti i likvidnosti. Također je dužan donijeti dokaz da objekat ima adekvatne kapacitete i opremu za posao koji se tu namjerava obavljati, da je objekat pogodan za održavanje čistoće i da se proizvodi koji se tu proizvode neće onečistiti ili zagađiti na neki drugi način.
3. Ministarstvo će podnosiocu zahtjeva, ukoliko ispunjava uslove i nakon što uplati naknadu za izdavanje certifikata u iznosu od 2.000,00 KM, na Jedinostveni račun trezora Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, izdati certifikat za rad u postrojenju za proizvodnju flaširane vode, koji je opisanu zahtjevu, na period od dvije godine od datuma odobravanja certifikata, kako je navedeno u stavu 1. ovog člana.
4. Ministarstvo će svakom takvom postrojenju za proizvodnju flaširane pitke vode dodijeliti jedinstveni broj certifikata, koji također potvrđuje da je i izvor vode certificiran na isti način.

Član 10.

Uslovi izdavanja certifikata za izvore 1. Aktivnosti kojima počinje rad na izdavanju certifikata su sljedeće:

- Inspekcija terena od strane kvalificiranog profesionalnog hidrogeologa radi demonstracije integriteta izvora te procjena hemijskih, fizičkih, mikrobioloških i radioloških karakteristika izvora;
 - Izrada izvještaja o hidrogeologiji i hidrologiji terena koji okružuje izvore;
 - Izrada izvještaja s detaljnim informacijama o razvoju izvora, kao što su razvođe i struktura usisne tačke, itd;
 - Pregled razvođa na datom području ili zoni uticaja, kojim se identificiraju stvarni i potencijalni izvori zagađenja, i koji se ažurira svake tri godine; i
 - Izrada plana za specijalni monitoring i preventivno djelovanje za svaki značajniji identificirani izvor zagađenja.
2. Svaki izdati certifikat za izvor, jednom godišnje, mora potvrditi Komisija radi ispunjavanja minimalnih parametara i parametarskih vrijednosti uspostavljenih u Aneksu I.
 3. Na mjestima gdje se tokom eksploatacije otkrije da je izvor vode zagađeni da više ne ispunjava parametarske vrijednosti uspostavljene u Aneksu I, osoba koja eksploatira taj izvor odmah mora obustaviti sve aktivnosti, posebno proces flaširanja, sve dok se ne otkloni izvor zagađenja i voda ne bude u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 11.

Primjena parametarskih vrijednosti

Parametarske vrijednosti, koje su uspostavljene u skladu s članom 5, primjenjuju se:

- u slučajevima kada se voda stavlja u boce ili ambalažu namijenjenu za prodaju, do postupka stavljanja u boce ili ambalažu;

- u slučajevima kada se vodom snabdijeva iz distribucijske mreže, unutar prostorija ili ustanove, u trenutku kada ona počinje teći iz slavina koje se inače koriste za konzumaciju; ili
- u slučajevima kada se voda koristi u proizvodnji stolne vode, u momentu kada se proizvodna voda koristi u tom procesu.

Član 12.

Monitoring

1. Nadležni organi vlasti preduzet će sve potrebne mjere da bi se osiguralo da proizvođači obavljaju redovan monitoring kvaliteta flaširane vode namijenjene za konzumaciju, u cilju provjere da li flaširana pitka voda ispunjava sve zahtjeve ovog zakona, a posebno parametarske vrijednosti, koje su uspostavljene u skladu s članom 5.
2. Nadležni organi vlasti preduzet će sve ne ophodne mjere kako bi se osiguralo da se proizvođači pridržavaju odrednica za analize parametara navedenih u Aneksu III.
3. U cilju ispunjenja obaveze iz stava 1, nadležni organi vlasti uspostaviti će adekvatne monitoring programe. Ti monitoring programi moraju ispunjavati minimalne zahtjeve, koji su navedeni u Aneksu II. Nadležni organi vlasti odredit će svrhu ispitivanja i njihov krajnji rezultat mora ispunjavati relevantne zahtjeve, koji su navedeni u Aneksu II.

Član 13.

Korektivne mjere i ograničenja koja se koriste

1. Nadležni organi vlasti osigurati će da se odmah istraži bilo kakvo nepridržavanje parametarskih vrijednosti u skladu s članom 5. u cilju identificiranja uzroka. Isti organ vlasti pobrinut će se da se što prije preduzme neophodna korektivna mjera, kako bi se obnovio kvalitet, imajući na umu stepen do kojeg je premašena relevantna parametarska vrijednost i potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi.
2. Bez obzira da li se desio slučaj nepridržavanja parametarskih vrijednosti u skladu s članom 5. ili ne, shodno članu 38, nadležni organi vlasti pobrinut će se da se zabrani svako snabdijevanje vodom namijenjenom za konzumaciju, koje predstavlja potencijalnu opasnost za ljudsko zdravlje, ili da se ograniči njena upotreba, ili preduzeti drugu potrebnu mjeru u cilju zaštite zdravlja ljudi.
3. Shodno članu 38, Komisija može definirati zahtjeve, kako bi pomogla nadležnim organima vlasti u ispunjavanju njihovih obaveza iz ovog člana. Nadležni organi vlasti radit će u dogovoru s Komisijom, da bi osigurali pravovremeno obavještanje i davanje potrebnih savjeta potrošačima, kako bi potrošači bili pravovremeno obaviješteni i posavjetovani o eventualnoj dodatnoj korektivnoj mjeri koju bi trebalo preduzeti.

Član 14.

Zahtjevi u etiketiranju

1. Pored drugih zahtjeva u etiketiranju koje uspostavlja ili dozvoljava ovaj zakon, podaci navedeni u ovom članu moraju biti postavljeni na vidljivom mjestu, na bilo kojoj ambalaži koja sadrži flaširanu pitku vodu i to:
 - naziv pod kojim se proizvod prodaje;
 - ime ili naziv firme i adresa proizvođača;
 - broj dodijeljenog sertifikata, u skladu s članom 9. stav 4;

- datum izdavanja certifikata;
- ukoliko flaširana pitka voda potiče iz BiH, broj dodijeljenog certifikata, u skladu s članom 9. stav 4;
- ukoliko flaširana pitka voda potiče iz BiH, datum izdavanja certifikata;
- netokoličina;
- minimalan rok trajanja u skladu s članom 15;
- datum proizvodnje i broj proizvodnog lota ukoliko je primjenjivo;
- posebni uslovi uskladištenja ili uslovi upotrebe.

2. U slučaju kad flaširana pitka voda potiče iz treće zemlje i uvezena je za upotrebu ili distribuciju na teritoriji Bosne i Hercegovine, pored odredbi iz stava 1, obavezno je naznačiti i sljedeće karakteristike pri etiketiranju flaširane pitke vode:

- zemlja porijekla;
- naziv i adresa nadležnog organa vlasti u zemlji porijekla;
- broj certifikata koji je izdao nadležni organ vlasti u zemlji porijekla;
- datum izdavanja certifikata od strane nadležnog organa vlasti u zemlji porijekla; i
- ime ili naziv firme i adresa uvoznika.

Član 15.

Etiketiranje minimalnog roka trajanja. Na etiketi flaširane vode obavezno je naznačiti minimalan rok trajanja. Minimalan rok trajanja flaširanih pitkih voda mora biti datum do kojeg flaširana pitka voda zadržava svoja specifična svojstva, kada se čuva u skladu s uputstvima proizvođača. Datum će sadržavati dan, mjeseci godinu, kao i sljedeće informacije:

- minimalan rok trajanja, s tim da će prije datuma stajati "Upotrebljivo do";
- riječ iz tačke a, zajedno sa:
 - ili samim datumom, ili
 - obavještenjem gdje se na etiketi nalazi datum; i,
- opis uputstva za čuvanje, kojih se obavezno treba pridržavati, ukoliko se proizvod namjerava čuvati određeni vremenski period.

Član 16.

Zabrane u etiketiranju

1. Ne mogu se postavljati nikakva obavještenja koja se odnose na medicinske efekte, bilo preventivne, ublažavajuće ili ljekovite, kada se govori o svojstvima flaširanih pitkih voda. Obavještenja koja se odnose na druge blagotvorne efekte na zdravlje potrošača ne mogu se postavljati, izuzev ako su istiniti i nisu obmanjujući.

2. Naziv lokaliteta ili naznačenog mjesta ne može biti sastavni dio trgovačke oznake, izuzev ako se odnosi na vodu definiranog porijekla, tj. ako voda potiče iz mjesta koje je naznačeno u toj trgovačkoj oznaci.

3. Zabranjeno je korištenje bilo kakve izjave ili slikovnog prikaza, koji bi mogao stvoriti zabunu u javnosti, ili na bilo koji način obmanuti javnost vezano za prirodu, porijeklo, sastavi svojstva flaširane pitke vode, koja je namijenjena prodaji.

Poglavlje 3.

Prirodne mineralne vode

Član 17.

Prirodne mineralne vode

1. U smislu ovog zakona, sve prirodne mineralne vode koje izviru iz tla na teritoriji Bosne i Hercegovine, a koje su priznate od nadležnih organa vlasti, smatraju se prirodnim mineralnim vodama.

2. U smislu ovog zakona, prirodne mineralne vode su također vode koje izviru iz tla na teritoriji treće zemlje, koje su uvezene u Bosnu i Hercegovinu, i priznate kao takve od nadležnih organa vlasti te treće zemlje.

3. Izvori prirodne mineralne vode mogu se eksploatirati i njihova voda može se flaširati samo u skladu s članom 5. i aneksima IV, V.i VI.

Član 18.

Certifikacija

1. Ukoliko flaširane pitke vode udovoljavaju zahtjevima Aneksa IV, Odjeljka I, te ukoliko se vrše redovne provjere primjene odredbi Aneksa V, stav 2, dobijaju odobrenje Komisije koje, shodno članu 7. stav 1. d, služi kao osnova za izdavanje certifikata od strane Ministarstva.

2. Valjanost certifikacije na koju se odnosi ovaj član ne može trajati duže od jedne godine. Proceduru priznavanja nije potrebno ponavljati, ukoliko se certifikacija obnavlja prije isteka navedenog perioda.

3. Osnovi za dobivanje priznavanja, koji se spominju st. 1. i 2, bit će navedeni u odgovarajućem obliku od strane nadležnog organa vlasti i dostavljeni Komisiji. Komisija postupa u skladu s dužnostima i odgovornostima pobrojanim u članu 7. Spisak prirodnih mineralnih voda, koje je certificiralo Ministarstvo, objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Član 19.

Tretmanska ograničenja

1. Prirodna mineralna voda, u svom originalnom stanju na izvoru, ne smije biti podložna bilo kakvom tretmanu ili dodavanju sastojaka, izuzev:

- Separacije nestabilnih elemenata, kao što su željezo i komponente sumpora, uobičajenim tehnološkim postupkom filtriranja ili pretakanja, kojem prethodi moguća oksigenacija, sve dok taj tretman ne mijenja sastav vode, tj. suštinske sastojke koji joj daju svojstva;

- Separacije željeza, manganskih i sumporskih sastojaka, kao i arsenika iz pojedinih mineralnih voda, tretman sa zrakom obogaćenim ozonom ukoliko takav ne mijenja sastav vode, u odnosu na njene osnovne sastojke koji joj daju svojstva, i pod uslovom da su nadležne vlasti obaviještene o tom tretmanu da vrše posebnu kontrolu tog procesa;
 - Separacije nepoželjnih komponenata, pored onih navedenih u stavovima a. ili b, sve dok taj tretman ne mijenja sastav vode, koji se odnosi na osnovne sastojke, koji joj daju njena specifična svojstva, i pod uslovom da nadležni organi vlasti budu obaviješteni o tom tretmanu i da ga posebno kontroliraju; ili
 - Potpunog ili djelimičnog eliminiranja slobodnog ugljendioksida, isključivo fizičkim metodama.
2. Prirodna mineralna voda, u svom prvobitnom stanju na izvoru, nije podložna dodavanju bilo kakvih sastojaka, izuzev uvođenja ili ponovnog uvođenja ugljendioksida, pod uslovima iznesenim u Aneksu IV. Odjeljak III.
 3. Posebno je zabranjen bilo koji dezinfekcijski tretman bilo kakvim sredstvima i, u skladu sa stavom 2, dodavanje bakterio-statičkih elemenata, ili bilo koji tretman kojim bi se vjerovatno promijenio održivi odnos sastojaka prirodne mineralne vode.
 4. Stav 1. ne odnosi se na korištenje prirodne mineralne vode u proizvodnji bezalkoholnih pića ili stolnih voda.

Član 20.

Mikrobiološki zahtjevi

1. Ukupan broj obnovljivih komponenata prirodne mineralne vode na izvoru prilagodit će se normalnom održivom odnosu komponenata i pružiti zadovoljavajući dokaz o zaštićenosti izvora od bilo kakvog zagađenja i odredit će se pod uslovima navedenim u Aneksu IV, Odjeljak II, tačka 1.3.3.
2. Nakon flaširanja, ukupan broj komponenata na izvoru ne može biti veći od 100 po jednom mililitru na 20 do 22° C za 72 sata po agar-agar ili agar želatin mješavini, i 20 po jednom mililitru na 37° C za 24 sata za agar-agar. Ukupan broj komponenata mjerit će se u roku od 12 sati nakon flaširanja, a voda će se održavati na 4° C +/- 1° C tokom tog 12- satnog perioda.
3. Na izvoru, navedene vrijednosti prosječno ne bi trebalo da prelaze 20 po jednom mililitru na 20 do 22° C za 72 sata, ili 5 po jednom mililitru na 37° C za svaka 24 sata; ove vrijednosti smatrat će se smjernicama, a ne maksimalno dozvoljenim koncentracijama.
4. Na izvoru i tokom plasmana, prirodna mineralna voda bit će oslobođena od:
 - Parazita i patogenih mikroorganizama;
 - Escherichiae coli i drugih coli oblika i fekalnih streptokoka u bilo kojem uzorku od 250ml, koji se ispituje;
 - Anaerobe sa sporama, koje reduciraju sulfite, na svakom ispitivanom uzorku od 50 ml;
 - Pseudomonas aeruginosa u svakom ispitivanom uzorku od 250 ml.
5. Uzimajući u obzir st. 1. i 2. i uslove eksploatacije navedene u Aneksu V, u fazi plasmana:
 - ukupan broj komponenata prirodne mineralne vode, koji se obnavlja, može rezultirati samo iz normalnog povećanja bakterijskog sadržaja, koji je imala na izvoru,
 - prirodna mineralna voda ne može sadržavati nikakve organoleptičke nedostatke.

Član 21.

Deklariranje

1. Naziv proizvoda prirodnih mineralnih voda bit će "prirodna mineralna voda" ili, u slučaju gazirane prirodne mineralne vode, kao što je definirano Aneksom IV, Odjeljak I II, "prirodno gazirana prirodna mineralna voda", "prirodna mineralna voda, pojačana gasom sa izvora" ili "gazirana prirodna mineralna voda".
2. Naziv proizvoda prirodnih mineralnih voda, koje su podvrgnute tretmanima spomenutimu članu 19. stav 1. d, sadržat će i dodatni opis "potpuno negazirana" ili "djelimično gazirana".
3. Deklaracije na prirodnim mineralnim vodama će, također, pružati sljedeće obavezne informacije:
 - Izjavu o analitičkom sastavu, navodeći karakteristične sastojke;
 - Mjesto na kojem se eksploatira izvor ili naziv izvora;i
 - Informacije o bilo kakvim tretmanima, iz člana 19. st. 2.i 3.

Član 22.

Ograničenja u deklariranju

1. Naziv lokaliteta, općine i geografskog mjesta može se pojaviti u robnoj marki pod uslovom da se on odnosi na prirodnu mineralnu vodu, izvor iz kojeg se eksploatira u mjestu navedenom tom opisu; i pod uslovom da on nije obmanjujući kada se radio mjestu eksploatacije izvora.
2. Zabranjeno je plasirati prirodnu mineralnu vodu s jednog istog izvora pod više različitih robnih marki.
3. Kada deklaracija ili natpisi na ambalaži u kojoj se prirodne mineralne vode prodaju uključuju i robnu marku, koja se razlikuje od naziva izvora ili mjesta eksploatacije, to mjesto ili naziv izvora bit će naznačeni slovima koja su najmanje 1,5 puta veća od najvećih slova koja se koriste u toj robnoj marki.
4. Stav 1. primjenjivat će se, mutatis mutandis, sa istom namjerom u pogledu važnosti koja se pripisuje nazivu izvora ili mjestu njegove eksploatacije, u pogledu robne marke koja se koristi u oglašavanju u bilo kojem obliku, a koja se odnosi na prirodne mineralne vode.

Član 23.

Zabrane u etiketiranju

Zabranjeno je na pakovanju i na etiketi, te u oglašavanju u bilo kojoj formi koristiti oznake, zakonom zaštićene nazive, zaštićene znakove, robne marke, ilustracije ili druge znakove bez obzira da li su amblemski ili ne a koji u pogledu:

- prirodne mineralne vode sugeriraju karakteristiku koju voda ne posjeduje a posebno u pogledu njenog porijekla, datuma ovlaštenja za eksploataciju, rezultata analize ili bilo koje lične reference kojom se garantira autentičnost;
- pitke vode koje su flaširane u ambalaži i koje ne udovoljavaju odredbama Aneksa IV, Dijela I, a koji nazivi i oznake mogu izazvati zabunu s prirodnim mineralnim vodama a posebno sa specifikacijom "mineralne vode".

Član 24.

Ovlaštenja Ministarstva

Ministarstvo poduzima potrebne mjere kako bi se osiguralo da samo certificirane vode iz člana 6. ovog zakona, koje su u skladu s odredbama ovog zakona, mogu biti plasirane na tržište kao prirodne mineralne vode.

Poglavlje 4.

Prirodna izvorska voda

Član 25.

Uslovi

1. Flaširana izvorska voda, pored toga što mora zadovoljavati sve zahtjeve iz ovog zakona, mora ispunjavati i sljedeće uslove:

- da zadovoljava uslove eksploatacije date u Aneksu V, st. 2.i 3, koji se u potpunosti primjenjuju na izvorske vode;
- da zadovoljava mikrobiološke uslove iz člana 20;
- da zadovoljava uslove etiketiranja iz čl. 26.i 27 ,i
- da nije bila podvrgnuta bilo kakvim tretmanima osim onih iz člana 19. koji se u potpunosti primjenjuju na izvorske vode.

2. Flaširana izvorska voda namijenjena za proizvodnju bezalkoholnih ili tretiranih pitkih voda ne mora ispunjavati uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 26.

Deklariranje

1. Naziv proizvoda za flaširane izvorske vode je prirodna izvorska voda. Mogu se koristiti riječi negazirana ili gazirana.

2. Deklaracija za prirodnu izvorsku vodu ne smije sadržavati imena, izjave, informacije ili dizajn koji mogu dovesti do zabune u pogledu zamjene s prirodnim mineralnim vodama.

3. Naziv proizvoda za prirodne izvorske vode koje su bile podvrgnute bilo kojem od tretmana iz člana 19. stav 1. d. moraju imati dodatnu naznaku "potpuno degazirana" ili "djelimično degazirana".

4. Deklaracija na prirodnim izvorskim vodama također sadrži sljedeće obavezne informacije:

- a. mjesto gdje se vrši eksploatacija izvora te naziv izvora i
- b. informaciju o svakom tretmanu iz člana 19, stav 1. ta. b.i c.

Član 27.

Ograničenja u deklariranju

1. Naziv lokaliteta, općine ili geografskog mjesta može se pojaviti u robnoj marki, uz uslov da se odnosi na prirodnu izvorsku vodu čiji se izvor eksploatira s mjesta koje je naznačeno u deklaraciji te da ne dovodi u zabludu u pogledu mjesta eksploatacije izvora.
2. Zabranjeno je plasirati na tržište prirodnu izvorsku vodu iz jednog istog izvora pod više različitih robnih marki.
3. Kada deklaracija ili natpisi na ambalaži u kojima se prirodna izvorska voda nudi na prodaju ima naznačenu robnu marku, drugačiju od naziva izvora ili mjesta njegove eksploatacije, to mjesto ili ime izvora bit će naznačeno slovima koja su najmanje 1,5 puta veća od najvećih slova koja su korištena u deklaraciji.
4. Stav 1. primjenjuje se mutatis mutandis i sa istom namjerom u pogledu važnosti koja se pripisuje nazivu izvora ili mjestu njegove eksploatacije u pogledu robne marke, koja se koristi u oglašavanju u bilo kojem obliku, a koja se odnosi na prirodne izvorske vode.

Poglavlje 5.

Stolne vode

Član 28.

Zahtjevi Stolne vode mogu poticati iz bilo kojeg tipa vodosnabdijevanja bilo sa izvora ili one koje se distribuiraju putem javnog ili privatnog sistema distribucije. Mogu biti tretirane destilacijom, jonskom razmjenom, filtriranjem, tretmanom ultraljubičastim zrakama, reverzibilnom osmozom i ozonskim tretmanom prilagođavanja mineralnog sastava ili drugim postupcima. U svakom slučaju, one moraju ispunjavati određene uslove regulirane Aneksom I.

Član 29.

Dozvoljeni sastojci

1. Za proizvodnju stolnih voda mogu se koristiti sljedeći mineralni hranjivi sastojci koji se koriste u živežnim namirnicama namijenjenim za ljudsku upotrebu i to:
 - Slani rastvor ili obogaćene mineralne vode usljed isparavanja;
 - Sol ili slane otopine;
 - Natrij hlorid, kalijev hlorid, kalcij hlorid;
 - Natrij karbonat, natrij hidrokarbonat, kalij karbonat ili kalij hidrokarbonat;
 - Kalcij karbont (kalcij hidrokarbonat) magnezij karbonat, natrij sulfat, kalijev sulfat, kalcij; ili
 - Magnezij sulfat.
2. Stolne vode mogu sadržavati određene prehrambene aditive koji su dozvoljeni u skladu sa uslovima iz ovog zakona i drugih relevantnih zakona. Za proizvodnju pitke vode mogu se koristiti sljedeći aditivi koji se koriste u živežnim namirnicama namijenjenim za ljudsku upotrebu:
 - ugljendioksid, koji je dodan kao plin za pakovanje;

- kisik, koji je dodan kao plin za pakovanje;
- sastojci za obogaćivanje arome, bilo prirodni ili umjetni;

3. Za proizvodnju pripremljenih pitkih voda sastojci navedeni u st. 1.i 2. mogu se dodavati pod uslovima navedenim odgovarajućim relevantnim direktivama. Stolna voda ne smije sadržavati šećere, zaslađivače ili boje. U svakom slučaju, stolna voda ne smije sadržavati mikroorganizme koji uzrokuju bolesti. Voda koja se koristi za stolnu vodu mora ispunjavati uslove iz člana 5.

Član 30.

Standardi deklariranja

1. Ovim članom reguliraju se standardi za deklariranje stolne vode.

2. Ispravna deklaracija za stolnu vodu, koja je u skladu s ovim poglavljem, jeste "stolna voda". Riječi "gazirana" ili "s mjehurićima" mogu se koristiti ukoliko se, nakon pakovanja, ugljendioksid spontano i vidno oslobađa u normalnim uslovima temperature i pritiska. Riječi poput "negazirana" ili "bez mjehurića" mogu se upotrijebiti ukoliko, nakon pakovanja, ne postoji spontano oslobađanje ugljendioksida u normalnim uslovima temperature i pritiska, kada se pakovanje otvori.

3. Deklaracija za stolnu vodu ne smije sadržavati nazive, izjave, informacije ili dizajn koji može dovesti do zabune u pogledu zamjene s prirodnim izvorskim vodama ili prirodnim mineralnim vodama. Kada stolna voda potiče iz javnog ili privatnog sistema vodosnadbijevanja te se onda pakuje i kada nije podvrgnuta daljim tretmanima koji bi modificirali originalni sastav, riječi "iz javnog ili privatnog sistema vodosnadbijevanja" moraju biti naznačene na deklaraciji zajedno s nazivom proizvoda.

4. Ukoliko je bilo koji od sastojaka iz člana 29. stav 1. dodan u stolnu vodu, deklaracija mora sadržavati riječi "sadržava dodane minerale" ili "bez minerala". Ukoliko je stolna voda obogaćena kiseonikom u skladu s članom 29. stav 2. b, etiketa mora sadržavati riječi "sadrži kiseonik" ili "bez kiseonika". Ako je aromatizirajuće sredstvo iz člana 29. stav 2. c. dodano u pripremljenu vodu, deklaracija mora sadržavati riječi "sadržava dozvoljene sastojke" ili "bez dozvoljenih sastojaka".

Poglavlje 6.

Higijena u obradi i flaširanju

Član 31.

Dobra proizvodna praksa

1. Sva flaširana voda obrađuje se u skladu s odredbama ovog poglavlja kako bi se osiguralo da je flaširana pitka voda sigurna te da je obrađena, upakovana, čuvana i prevezena pod istim sanitarnim uslovima.

2. Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se pri ocjenjivanju da li su postrojenja, praksa i kontrola korišteni u obradi, flaširanju, skladištenju i otpremi flaširane pitke vode u skladu s dobrom proizvodnom praksom.

Član 32.

Zdravlje zaposlenika

Niko ne može raditi u postrojenju za proizvodnju flaširane vode ako:

- radi na poslovima koji mogu rezultirati u zagađenju proizvedene vode bolešću koju prouzrokuju mikroorganizmi;
- je zaražen bolešću koja se prenosi komunikacijom preko vode;
- je na neki drugi način prijenosnik organizama koji uzrokuju takvu bolest; ili
- ako ima čir ili inficiranu ranu.

Član 33.

Higijena zaposlenika

Zaposlenici moraju održavati visok nivo lične čistoće te postupati u skladu s dobrim higijenskim standardima kada rade u postrojenju za obradu flaširane vode. Zaposlenici moraju oprati ruke i izložene dijelove ruku sapunom i toplom vodom prije početka rada onoliko puta koliko bude potrebno da se ukloni nečistoća i zagađenje. Osim toga, zaposlenici moraju prati ruke temeljito nakon korištenja toaleta, pušenja, kihanja, kašljanja, konzumiranja jela i pića ili ako su na drugi način uprljali ruke prije povratka na posao.

Član 34.

Izgradnja i dizajn postrojenja

1. Prostorija za flaširanje mora biti odvojena od ostalih operacija ili skladišta kako bi se zaštitila od zagađenja. Ukoliko se postupci obrade vrše u nekom drugom sistemu a ne u sistemu zaptivanja pod pritiskom, odgovarajuća zaštita osigurava se kako bi se spriječilo zagađivanje vode i sistema. Mora se osigurati odgovarajuća ventilacija kako bi se kondenzacija u prostorijama za obradu, prostorijama za flaširanje, prostorijama za pranje ambalaže te područjima za dezinfekciju svela na najmanju moguću mjeru.

2. Pranje i dezinficiranje ambalaže za flaširanu vodu obavlja se u zatvorenoj prostoriji. Radnje pranja i dezinfekcije lociraju se unutar prostorije tako da se svede na najmanju moguću mjeru svako moguće zagađenje ambalaže nakon dezinfekcije, a prije ulaska u prostoriju za flaširanje.

3. Kada postoje garderobni ormarići i trpezarije za zaposlenike, oni moraju biti odvojeni od postrojenja gdje se obavljaju postupci kao i od područja za skladištenje i moraju biti opremljeni vratima koja se automatski zatvaraju. Prostorije se održavaju čistim i dezinficiranim i moraju biti osigurane kante za otpatke. Pakovanje ili materijal za zamotavanje ili drugi materijali za obradu ne smiju se skladištiti u garderobnim ormarićima ili trpezarijama.

Član 35.

Sanitarne operacije

Kontaktne površine s vodom- proizvodom, ambalažama, posudama, cijevima i opremom, koja se koristi u transportu, preradi, rukovanju i skladištenju vode- proizvoda moraju biti čiste i adekvatno sanitarno obrađene. Nad svim površinama koje dolaze u kontakt s vodom-proizvodom kontrolu vrši osoblje postrojenja onoliko često koliko je to neophodno da se održi sanitarno stanje tih površina i da se osigura da na njima nema kamenca, tragova oksidiranja i drugih taloga. Prisustvo bilo kakvih nesanitarnih uslova, kamenca, taloga ili oksidiranja odmah se mora ukloniti odgovarajućim čišćenjem i dezinfekcijom te kontaktne površine vode- proizvoda prije upotrebe.

Član 36.

Oprema i materijali

1. Sva oprema u objektu uključujući i posude moraju biti pogodni za namjeravanu upotrebu. To obuhvata sve cisterne za prikupljanje i čuvanje, cijevovod, uređaje, priključke, sredstva za pranje flaša, punjače, uređaje za zatvaranje flaša i drugu opremu

koja se može koristiti za čuvanje, rukovanje, preradu, pakovanje ili transport vode- proizvoda. Sve površine koje dolaze u kontakt s vodom proizvodom moraju biti od netoksičnih i neupijajućih materijala koji se mogu očistiti i sanitarizirati na odgovarajući način.

2. Upotrebljava se samo netoksična ambalaža i zatvarači. Ambalaža i zatvarači čuvaju se u sanitarnom prostoru i održavaju se čistima do upotrebe. Uzimaju se uzorci s ambalaže i zatvarača i provjerava se da li su kontaminirani. Prije upotrebe ispituju se i, po potrebi, peru, ispiraju i sanitariziraju i njima se rukuje na način da su ispunjeni svi sanitarni uslovi.

Član 37.

Procesi i kontrole

1. Punjenje, stavljanje zatvarača, zatvaranje, zaptivanje i pakiranje ambalaže vrši se na način da su ispunjeni svi uslovi, kako bi se spriječila kontaminacija flaširane pitke vode.

2. U toku postupka punjenja, zatvaranja i zaptivanja bilo jednokratne ili povratne ambalaže, rad punjača, zatvarača ili zaptivača prati se i punjena ambalaža vizuelno ili elektronski se kontrolira kako bi se utvrdilo da je čitava, pravilno zatvorena ili zaptivena, kodirana i etiketirana. Ambalaža koja ne zadovoljava standarde reciklira se ili odbacuje.

3. Svakoј jedinici iz serije ili segmentu neprekinute proizvodne linije flaširane pitke vode dodjeljuje se broj ili šifra proizvoda. Šifrom proizvoda određuje se određena serija ili segment neprekinute proizvodne linije i dan proizvodnje. Postrojenje za proizvodnju flaširane pitke vode bilježi i čuva podatke o vrsti proizvoda, proizvedenoј količini, datumu proizvodnje, upotrijebljenoј šifri i distribuciji gotovog proizvoda prodavcima na velikoi malo.

4. U slučajevima gdje dezinfekcija čini dio pripreme ili distribucije flaširane vode namijenjene ljudskoj potrošnji prati se efikasnost primijenjenog postupka dezinfekcije. Svaka kontaminacija od nusproizvoda dezinfekcije održava se na što je moguće nižem nivou, pri čemu se neće ugroziti dezinfekcija.

Član 38.

Uzorkovanje gotovih proizvoda

1. Uzorci vode-proizvoda uzimaju se nakon postupka obrade i prije flaširanja u postrojenju za flaširanje pitke vode i analiziraju se onoliko često koliko je potrebno da se osigura jednoobraznost i efektivnost postupaka koje postrojenje provodi.

2. Da bi se osiguralo da je proizvodnja u postrojenju za flaširanje pitke vode u skladu s ovim zakonom, u laboratoriji koju je akreditirao nadležni organ obavljaju se analize, i to:

- najmanje jednom sedmično testira se reprerzentativni uzorak iz serije ili segment neprekinute proizvodnje za svaku vrstu flaširane pitke vode koju postrojenje proizvodi, u svrhu mikrobiološke analize;

- najmanje jednom godišnje testira se reprezentativni uzorak iz serije ili segmenta neprekinute proizvodnje za svaku vrstu flaširane pitke vode koju postrojenje proizvodi u svrhu hemijske, fizičke i radiološke analize.

3. Postrojenje za proizvodnju flaširane pitke vode vodi evidenciju o datumu uzorkovanja, vrsti uzorkovanog proizvoda, šifri proizvoda i rezultatima analize. Sva evidencija o uzorkovanju i analizi čuva se u postrojenju za proizvodnju flaširane vode dvije godine. Sva tražena dokumentacija se po zahtjevu daje na uvid u službene svrhe.

Član 39.

Zaštita u slučaju neispravnih proizvoda

1. U slučajevima kada je utvrđeno ili kada postoje ozbiljne osnove za vjerovanje da flaširana pitka voda ne zadovoljava standarde utvrđene ovim zakonom, proizvođač će odmah povući iz prodaje sve flaše, pakovanja ili drugu ambalažu koja ne zadovoljava, da ne bi došlo do konzumacije neispravnih proizvoda. Ako je neispravna flaširana pitka voda već izašla ili je distribuirana na tržištu, proizvođač je dužan da proizvod povuče i dostavi sljedeće informacije Ministarstvu.

- oznaka proizvoda;
- razlog za povlačenje i vrijeme kada je greška otkrivena;
- eventualne rezultate testiranja koji bi ukazivali na probleme kontaminacije;
- ocjena rizika;
- oznaka partije, datum i količina proizvodnje;
- ukupna količina stavljena u prodaju i karakter distribucije;
- primjerak dokumenta kojim se proizvod povlači iz prodaje koji je već poslan ili pripremljen;
- prijedlog strategije za povlačenje proizvoda;
- ime i ostali podaci određene kontakt osobe.

2. U slučaju da proizvođač odbije povući proizvod koji ne zadovoljava standarde utvrđene ovim zakonom, a uz konsultaciju s nadležnim organom koji je odobrio vodu, Ministarstvo može flaširanu vodu za piće staviti u karantin. U slučaju da takva flaširana pitka voda potiče van granica Bosne i Hercegovine, Ministarstvo može zahtijevati da se privremeno ograniči ili obustavi prodaja tog proizvoda na području Bosne i Hercegovine i da o tome odmah obavijesti Vijeće ministara i dostavi razloge za takvu odluku. Ministarstvo može tražiti i izricanje kaznenih sankcija.

Poglavlje 7.

Kaznene odredbe

Član 40.

1. U slučaju kršenja odredbi čl. 5, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29. i 30. ovog zakona, odgovornoj osobi izriče se kazna za prekršaj u iznosu do 500,00 KM.

2. U slučaju kršenja odredbi čl. 30. do 38, odgovornoj osobi izriče se kazna za prekršaju iznosu do 1.000,00 KM.

3. U slučaju kršenja odredbi čl. 6. i 9, može se izreći kazna za prekršaj u iznosu do 1.000,00 KM. Za svaki dan rada postrojenja bez posjedovanja valjanog certifikata suprotno članu 6. izriče se kazna za prekršaj u iznosu do 500,00 KM.

4. Bez obzira na ostale odredbe ovog zakona, odgovornoj osobi koja prekrši bilo koju odredbu člana 39. može se izreći kazna za prekršaj u iznosu do 5.000,00 KM. Za svaki dan rada postrojenja protivno odredbama člana 39. izriče se kazna za prekršaj u iznosu do 500,00 KM.

Poglavlje 8.

Usklađivanje propisa

Član 41.

Ministarstvo će svake tri godine analizirati usklađenost zahtjeva propisanih ovim zakonom u svjetlu naučnog i tehničkog napretka, i u svjetlu izmjena ili dopuna odgovarajućih direktiva te, u slučaju potrebe, predlagati izmjene i dopune ovog zakona Vijeću ministara.

Član 42.

1. Svi zakoni doneseni na nivou entiteta i nižim nivoima vlasti, regulatorni standardi ili zahtjevi koji se odnose na definicije, pravila i standarde flaširane pitke vode namijenjene za ljudsku potrošnju moraju biti u skladu sa zahtjevima propisanim ovim zakonom.

2. Nadležni organi iz stava 1. ovog člana dužni su uskladiti svoje propise iz ove oblasti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

3. Navedeni zakoni nakon izmjena i dopuna primjenjivat će se tako da se:

- dozvoli promet proizvoda koji su u skladu s ovim zakonom najkasnije u roku od mjesec dana od njegovog objavljivanja;
- zabrani promet proizvoda koji nisu u skladu s ovim zakonom najkasnije u roku od mjesec dana nakon njegovog objavljivanja.

4. Ministarstvo je dužno, u roku od 45 dana od stupanja na snagu ovog zakona, formirati komisiju za priznavanje flaširanih pitkih voda.

5. Proizvođači flaširanih pitkih voda dužni su u roku od 90 dana od dana formiranja komisije podnijeti zahtjev za certificiranje.

Poglavlje 9.

Prijelazne i završne odredbe

Član 43.

Ovlaštenje Ministarstva Ministarstvo može, pored zakonom propisanih ovlaštenja, utvrditi pravila, standarde ili naredbe za kvalitet flaširane pitke vode. Ovi zahtjevi moraju biti u potpunosti u skladu s najnovijim zahtjevima koje je izdala ili objavila Evropska unija na osnovu odgovarajućih direktiva o kvalitetu flaširane pitke vode.

Član 44.

Davanje informacija i podnošenje izvještaja

1. Ministarstvo preduzima potrebne mjere kako bi osiguralo da potrošačima budu dostupne adekvatne i najnovije informacije o kvalitetu flaširanih voda.
2. Ministarstvo objavljuje izvještaj svake tri godine o kvalitetu flaširane vode s ciljem informiranja potrošača. Prvi izvještaj obuhvatit će period od 2004. do 2006. godine.
3. Ministarstvo svoje izvještaje dostavlja Vijeću ministara u roku od dva mjeseca od dana objavljivanja.

Član 45.

Podsticanje udruživanja privatnih preduzetnika

Da bi se pomoglo postupanje u skladu s ovim zakonom i omogućio pristup informacijama o postupcima koji su u skladu ili koji izlaze iz okvira ovog zakona, izričito će se podsticati privatna inicijativa za osnivanje poslovnih udruženja u sektoru privatne trgovine.

Član 46.

Aneksi I, II, III. i IV, V. i VI. sastavni su dio ovog zakona.

Član 47.

Stupanje na snagu Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 95/ 04 9. septembra 2004. godine Sarajevo